

කාර්මික තාක්ෂණ ආයතනය

1. තත්ත්වාග්‍රහණය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 1.2 ජේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශන වලින් 2011 දෙසැම්බර් 31 දිනට කාර්මික තාක්ෂණ ආයතනයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදීනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා එහි මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූලව සහා හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබඳ කරන බව මා දැරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

- පහත දැක්වෙන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වලට අනුකූල නොවීම් විගණනයේදී නිර්ක්ෂණය විය.
- (අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 9 ට අනුව පහත අඩුපාඩු නිර්ක්ෂණය කෙරේ.
- (i) මාස 03කට වැඩි කාලයකින් කළ පිරෙන රු.10,200,000 ක වටිනාකමකින් දුන් ස්ථාවර තැන්පතු, මුදල් හා මුදල් සමාන දැ ලෙසට අනුවිතව දක්වා තිබුණි.
 - (ii) රු.2,032,888 ක් වූ ස්ථාවර වන්කම් විකිණීමෙන් වූ ලාභය රු.2,278,888 ක් ලෙස මෙහෙයුම් ලාභයට වරදවා ගෙවා තිබුණි.
 - (iii) රු. 16,630,703 ක් වූ ස්ථාවර වන්කම් සහාගැරීමේ පිරිවැය හා රු. 18,434,417 ක් වටිනා ස්ථාවර වන්කම් සහාගැරීමේ ක්ෂය විම් ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් යටෙන් වූ මුදල් ප්‍රවාහයන්ට අනුවිත ලෙස පෙන්වා තිබුණි.

(iv) කාරක ප්‍රාග්ධන ගැලපීම් වල විවෘතතාත්ත්වයෙහි පහත අපුරුන් සාවදා ලෙස ගෙවා තිබුණි.

	2011	2010	නිවැරදි වෙනස	මුදල් ප්‍රවාහයේ පෙන්වා තිබ ග්‍රෑමය
	-----	-----	-----	-----
	රු:	රු:	රු:	රු:
උපවිත වියදම්	18,799,347	25,196,688	6,397,341	6,397,130
වෙළඳ නා ලැබේය යුතු ගිණුම්	52,097,906	53,192,352	1,094,446	1,818,115
ඉදිර ගෙවීම්	1,663,441	2,882,653	1,219,212	1,218,999

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම් ප්‍රමිත 16 ට අනුව 1999 ඔක්තෝබර් 28 දිනැති අංක 1103/18 දරණ ගැසට් නිවේදිනය පරිදි දේවකයා දේවයට බැඳී පළමු වසරේ ආරම්භයේ සිට පාරිනොෂික ප්‍රදාන ගණනය කොට ගිණුම්ගත කළ යුතු වුවත් ආයතනයේ සම්පූර්ණ වසර 1 ක දේවා කාලය සම්පූර්ණ කළ තා වසර 5 දක්වා දේවා කාලයක් ඇති දේවකයින් 73 දෙනෙක් වෙනුවෙන් 2011 වර්ෂය සඳහා රු.1,874,297 ක් අඩුවෙන් පාරිනොෂික වෙන්කිරීම සිදුකර තිබුණි..නවද පාරිනොෂික වෙන් කිරීම් රු.71,394,795 ක මුදල ආයෝජනය කිරීමක් ද කර නොතිබුණි.

(අ) (i) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 18 ප්‍රකාරව රු.220,906,930 ක් වරිනා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට අදාළ ඕමුදීයෙහි වරිනාකම ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති වල අඩංගුකර නොතිබුණි.

(ii) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 18 ප්‍රකාරව ස්ථාවර වන්කම් භාවිතයට ගන් දිනයේ පටන් ක්ෂේම කිරීම ආරම්භ කළ යුතු වුවත් සමාලෝචන වර්ෂය තුළ මිලදී ගන් රු.60,482,365 වරිනා වන්කම් වෙනුවෙන් සම්පූර්ණ වර්ෂය සඳහා ක්ෂේම ගණනය කළ බැවින් රු.4,616,613 ක් වරිනා ක්ෂේම වැඩිපූර ගිණුම් ගත කර තිබුණි.

1.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩි

පහත සඳහන් අඩුපාඩි නිර්ක්ෂණය විය.

- (අ) සමාලෝචන වර්ෂය තුළදී ජ්‍යෙෂ්ඨ වන්කම් යටතේ දක්වා තිබූ පාරිගෝශන උව්‍ය තොගය රු.10,217,790 ක් ලෙස දක්වා තිබුණු ද ගොනික සනෙහක්ෂණ වාර්තාව ප්‍රකාරව එම ප්‍රමාණය රු. 10,013,436 ක් විය. මේ අනුව රු.204,354 කින් පාරිගෝශන උව්‍ය තොගය ගිණුමෙහි වැඩිපුර දක්වා තිබුණි.
- (ආ) වර්ෂ 5 කට වඩා වැඩි නොනිමි ප්‍රාග්ධන වැඩි වල වටිනාකම රු. 220,665 ක් ප්‍රාග්ධනික කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචන වර්ෂයේ ජනවාර් මාසයේ සිට සැප්තැම්බර් මාසය දක්වා ගෙවන ලද ජ්‍යෙෂ්ඨ වියදම් දීමනා රු. 16,869,495 කට අදාළව සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාර අරමුදල් රු. 506,084 ක් ද සේවක අර්ථසාධක අරමුදල රු. 4,217,373 ක්ද අඩුවෙන් ගිණුම්වලට ගෙන තිබුණි.
- (ඈ) යන්ත්‍ර සහ යන්ත්‍රෝපකරණ වර්ෂය තුළදී මිලදී ගත් ප්‍රමාණය රු.540,796 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඉ) පුස්තකාල පොත් පරිගරණය සඳහා වාර්ෂික සාමාර්ශකත්වය අම්තකිරීමේ ගාස්තු වශයෙන් විදේශීය ආයතනයකර 2011 වර්ෂය වෙනුවෙන් ගෙවන ලද රු.3,744,204 ක මුදලක් වර්ෂයේ පුස්තකාල පොත් සඳහා වූ වියදම් වශයෙන් ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණි. මේ සඳහා රු.187,210 ක ක්ෂය විම් ද ගිණුම් ගත කර තිබුණි.
- (ඊ) 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට පුස්තකාල පොත් වල ගොනික ඡේජය රු.13,528,919 ලෙස දක්වා තිබුණු ද 2011 ජනවාර් 01 දිනට පුස්තකාල පොත් ආරම්භක ඡේජය ලෙස රු.71,479,135 ක් දක්වා තිබුණි. මෙම ඡේජය තුළ පසුගිය වර්ෂ වලට අදාළව විදේශීය ආයතනය වෙත ගෙවා තිබූ වාර්ෂික සුප්‍ර පෛවික ගාස්තු(online access fee) ඇතුළත්ව තිබුණි.

1.2.3 ලැබීමට ඇති ණය කාලය අනුව විශ්ලේෂණය

එක්ස්‌ප්‍රෝලික් වර්ගය ශේෂ පත්‍රයේ දිනට මුදල	කාල විශ්ලේෂණය (අවු)	රු.	10 අවු	1-2	2-3	3-4	50 වැඩි
විවිධ නිය ගැනීයේ 9,662,212	2,089,326 835,684 1,245,612 397,766 5,093,824						
යේවක අන්තිකාරම් 21,333,987	11,512,899 826,402 1,351,128 2,710,158 4,933,400						
තැන්පතු	3,261,313	175,606	529,609	144,350	110, 500	2,301,248	

1.2.4 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් විෂයන් ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි නොවීම ශේෂවෙන් එවා විගණනයේදී සතුවූදායක ලෙස සන්නිර්ක්ෂණය කිරීමට නොහැකි විය.

විස්තරය	වරිනාකම	නොසැපයු ලිඛිත සාක්ෂි
රු.		
ඡ.ගම වගකීම් (වෙන්ඩ් හා ආරක්ෂක තැන්පතු)	83,339	ශේෂ තහවුරු කිරීම්
වෙළඳ හා වෙනත් ලැබිය යුතු තැන්පතු	1,091,813	ලදුපත්, ලිපි ලේඛන
ඩැයැගැනියන්	4,459,333	ශේෂ තහවුරු කිරීම්

1.2.5 නිකිරීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරන තිරණ වලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් අනුකූල නොවූ අවස්ථා විගණනයේදී නිර්ක්ෂණය විය.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී
ජනරජයේ ආයතන සංග්‍රහය

- i II පර්විපේදය
10:1 සිට 10:5 වගන්ති
- රජයේ සෑරිර තනතුරක් සඳහා නව පත්‍රීමක් ලබන නිලධාරියෙකු සිය පත්‍රීමට අදාළ මුළුක සුංස්කීම් ලෙස රජයේ වෛද්‍ය නිලධාරියෙකු යටතේ වෛද්‍ය පර්ක්ෂණයකට යොමු වී ගාර්ඩක හා මානයික යෝග්‍යතාවය සහතික කරගත යුතු වූවද, රට පටහැනිව පොද්ගලික ආරෝග්‍යකාලාවකින් එම යෝග්‍යතාවය පර්ක්ෂා කර ගැනීම සඳහා රු.43,955 ක් ආයතනයෙන් වැය කර තිබුණි.
- ii II පර්විපේදය 9 වගන්තය හා 2011 ආයතන සංග්‍රහයේ හා රාජ්‍ය පර්පාලන වතුලේ නොවැමිල්බර් 16 දින අංක 24/2011 උපදෙස් වලට පටහැනිව වයස අවුරුදු 60 ඉක්ම වූ නිලධාරන් දෙදෙනෙකු මාස හයක කාලයක් සඳහා සේවයට බදවාගෙන රු.597,660 ක් ගෙවා තිබුණි.
- iii XIV පර්විපේදය හා 2006.02.24 සංයුත්ත දීමනා ගෙවීමේදී නිලධාරී කාණ්ඩයන්ට දිනැති රාජ්‍ය පර්පාලන වතුලේ අංක 6/2006 iv අනුමත දීමනා ප්‍රමාණයන්ට පටහැනිව අභ්‍යන්තර වතුලේයක් පදනම් කරගෙන රු. 600 බැංකින් රු 31,200 ක් වැඩිපුර ගෙවීම කර තිබුණි.
- (ආ) මුදල් රෙගුලාසි
මු.රේ.104
- අලාභ හානියක් සිදුවූ වහාම එය තකසේරු කිරීම සඳහා හා එයට වගකිවයුතු අය තිරණය කිරීම සඳහා පර්ක්ෂණ සිදු කළ යුතු වූවද වාතන අනතුරු 03 කට අදාළව එලෙස කටයුතු කර නොතිබුණි.

- (අ) 1990 මාර්තු 09 දින අංක 15/90 දරන වතුලේඛ උපදෙශවලට පටහැනිව පූද්ගලක රාජ්‍ය පරිපාලන වතුලේඛය ආයතනයකින් සේවා පුර්ප්පාඩු සඳහා නාවකාලික සේවකයින් ලබාගෙන තිබුණි.
- (ඇ) 2003.06.02 දිනැති පිරිවී 12 දරන ආයතනයේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයට අයන් නොවන උපදේශක තනතුරකට පත්කිරීම් සම්බන්ධයෙන් භාණ්ඩාගාර ලේකම්ගේ අනුමැතිය නොමැතිව 2009 ජනවාරි සිට 2012 දෙසැම්බර් දක්වා මසකට රු.20,000 දිමනාවකට යටත්ව උපදේශකවරුයෙකුගේ සේවය ලබා ගෙන 2011 දෙසැම්බර් 31 දක්වා රු.480,000 ක් ගෙවා තිබුණි.

1.2.6 මතසේද්‍යට තුළුදෙන ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිර්ක්ෂණයන් කෙරේ.

- (අ) ආයතනයේ දිරිදීමනා ගෙවීම් කාර්ය පරිපාලියේ නිතිරිති වලට පටහැනිව පූද්ගලික ආයතනයකින් කාර්මික තාක්ෂණ ආයතනය වෙත කොන්ත්‍රාන් පදනම මත සේවය ලබාගන් ලිපිකාරිතියකට 2010 වර්ෂය සඳහා රු.25,350 ක දිරිදීමනා ගෙවීමක් සිදු කර තිබුණි.
- (ඇ) සමාලෝචන වර්ෂය තුළ ආයතනයේ නාවකාලිකව ඇතිවන පර්ප්පාඩු පිරිවීම සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ සහ තාක්ෂණ තා පර්යේෂණ අමාත්‍යාංශයෙන් අනුමැතියකින් නොර රැකියා සපයන පොදුගලික ආයතනයකින් සේවකයින් ලබාගෙන එම වෙනුවෙන් එම ආයතනයට රු.144,224 ක ගෙවීම් කර තිබුණි.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2011 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ප්‍රාන්තරාවර්තන වියදම් සඳහා රජයේ ප්‍රදානය වූ රු. 162,000,000 ගණන් ගැනීමෙන් පසු ආයතනයේ වැඩ කටයුතු වලින් රු.59,318,986 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, රට අනුරූපව ඉකත් වර්ෂය සඳහා ප්‍රාන්තරාවර්තන වියදම් වෙනුවෙන් රු.165,000,000 ක රජයේ ප්‍රදාන ගණන් ගැනීමෙන් පසු එම වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.54,631,403 ක අතිරික්තයක් විය. ඒ අනුව පෙර වර්ෂය හා සයදුන කළ සමාලෝචන වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.4,687,583 ක වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. මේ සඳහා ආයතනයේ ඉපයිම්වල වර්ධනය බලපා ඇත.

2.2 විශ්‍යාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

සමාලෝචන වර්ෂයේදී ආයතනය මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් ඉපසු මුළු ආදායම රුපියල් මිලියන 148.4 ක් වූ අතර, රට සාපේක්ෂව ඉකුත් වර්ෂයේ ආදායම රුපියල් මිලියන 138ක් විය. විස්තර පහත ඇත්තේ.

	2011 (රු.ම්.)	2010 (රු.ම්.)
ප්‍රමිත සේවා	110.87	102.9
උපදේශක සේවා	8.01	4.5
තාක්ෂණ නුවමාරුව	1.7	1.5
හිටිසුම්ගත ව්‍යාපෘති	4.5	5.8
වර්ණනාත්මක සේවා	7.0	7.0
පුහුණුව	5.9	5.9
පුස්තකාල ආදායම	0.4	0.3
වෙනත්	<u>10.04</u>	<u>10.00</u>
	148.4	138.0
	=====	=====

පහත සඳහන් නිර්ක්ෂණයන් ද කරනු ලැබේ.

- (අ) ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ හා පෙර වර්ෂයේ මෙහෙයුම් වියදුම් පිළිවෙළින් රුපයල් මිලියන 386.9 ක් හා රුපයල් මිලියන 331.6 ක් වය.
- (ආ) ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ හා පෙර වර්ෂයේ මෙහෙයුම් වියදුම්, මෙහෙයුම් ආදායම්වලින් පියවාගත හැකි වී ඇත්තේ පිළිවෙළින් 39% ක් හා 35 % ක් පමණි.
- (ඇ) ඉහත සඳහන් එක් එක් මෙහෙයුම් සේවාවන් සඳහා වූ පිරිවැය වෙන වෙනම ගිණුම් ගත කිරීමේ ක්‍රමයක් ආයතනය තුළ ක්‍රියාත්මකව නොතිබීම නිසා එක් එක් විෂයයෙහි ලාභදායිතාවය ගණනය කළ නොහැකි වය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත නිර්ක්ෂණයන් කෙරේ.

- (අ) වත්කම් සතොනක්ෂණයේදී හඳුනාගෙන තිබුණු 1,092,428 ක වත්කම් උගාතාවය සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාකර නොතිබුණි. වත්කම් සතොනක්ෂණයේදී හඳුනා නොගත් වත්කම් නැවත පර්ක්ෂා කිරීම සඳහා අදාළ අංශ වෙත යොමුකර ඇති බව සහාපතිවරයා දැනුම්දී ඇත.
- (ආ) ආයතනයේ නිලධාරීන්ගේ පුහුණුවීම් සම්බන්ධයෙන් විධිමත් ක්‍රියා පරිපාරියක් අනුගමනය කර නොතිබුණි.

3.2 අරමුදල් උගා උපයෝගනය

සමාලෝචන වර්ෂය තුළදී ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපාති 34 ක ප්‍රගතිය පර්ක්ෂා කිරීමේදී එවා සඳහා ඇයේනමේන්තු කළ මුදල රු. මිලියන 36.02 ක් වූ අතර තරුණ වියදුම රු. මිලියන 7.405 ක් වූයෙන් උගා උපයෝගනය රු. මිලියන 28.615 ක් වය. එක් එක් ව්‍යාපාතිවල උගා උපයෝගීත ප්‍රතිශතය 0 % සිට 44 % අතර පරාසයක වය. හාණ්ඩාගාර ප්‍රදාන ප්‍රමාදවී ලැබීම මිට ප්‍රබල හේතුවක් බවද නිර්ක්ෂණය වය.

3.3 නිශ්චිය හා උග්‍ර උපයෝගීත වන්කම්

- (අ) සෙන්ටේක් ව්‍යාපෘතිය සඳහා කර්මාන්ත සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයෙන් සපයන ලද රු.1,672,550 ක මුදලින් රු.619,840 ක් 2010 ඔක්තෝබර් 15 දින සිට ගිණුම් අංක 0000351567 යටතේ ඉතිරිව තිබුණු අතර ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු ඉටුකර ගැනීමට ලබාදෙන ලද මුදලින් 37% ක මුදලක් ප්‍රයෝගනයට ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) රු.1,824,010 ක වරිනාකම ඇති ජ්‍යෙම ගිණුම් 5 ක් 2011 ජනවාරි සිට අත්‍යිඛව පවතින බව නිර්ක්ෂණය විය.
- (ඇ) වරිනාකම රු. 1,404,922ක් වූ පාරිභෝගික තොග අයිතම 15ක් පර්ක්‍රාම කිරීමෙන් පසුව ඉන් 6 ක් 2009 වර්ෂයේ සිට වලනය නොවූ තොග ලෙස නිර්ක්ෂණය වූ අතර එවායේ වරිනාකම රු.497, 842 ක් විය. ආනයනයේදී වන ප්‍රමාදයන් වලක්වා ගැනීම සඳහා මෙම අත්‍යාවශ්‍ය තොග රදවා තබාගන්නා බව සහාපතිවරයා දැක්වුම්දී ඇත.

3.4 ආර්ථික නොවූ ගනුදෙනු

- (අ) කළමනාකරණ වක්‍රලේඛ අංක 30 ට අදාළ සේවක වැටුප් පර්වර්තනය කිරීම, පිළිබඳව කටයුතු කළයුතු නිලධාරියා එම කාර්ය ඉටුනොකර තිබියදීන්, එම නිලධාරියා විශ්‍රාම යාමෙන් පසුව වැටුප් පර්වර්තන කාර්ය සඳහා නැවත මාස 04 ක කාලයකට රු.147,660 ක දීමනාවක් ගෙවා කොන්ත්‍රාන් පදනම මත බෙදවා ගෙන තිබුණුද, එම නිලධාරියා වැටුප් පර්වර්තන කටයුතු සම්පූර්ණ කිරීමට අයමත් වි තිබුණි.
- (ආ) රාජ්‍ය සේවකයින්ට පුහුණු පාධමාලා ලබාගැනීම සඳහා විශේෂ ප්‍රාගුණ්‍ය සහිත රජය පිළිගත් ආයතන තිබියදී ආයතනයේ සේවකයන්ගේ ඉංග්‍රීසි දැනුම දියුණු කිරීම සඳහා විශේෂජ්‍ය ප්‍රාගුණ්‍යක් නොමැති ආයතනයක් වෙත රු.720,000 ක් ගෙවා තිබුණි.
- (ඇ) ආයතනය විසින් නිලධාරීන් සඳහා ලබාදුන් පුහුණුවකට අදාළ නිලධාරීන්ගේ සහභාගිතවය දුර්වල තත්ත්වයක පැවති බැවින් පුහුණුව සඳහා ගෙවූ මුදලින් රු.53,048 ක වියදුම අනාර්ථික වියදමක් බව නිර්ක්ෂණය විය.

3.5 හයුතාගන්නා ලද පාඨ

පහත අඩුපාඩු නිර්ක්ෂණය කෙරේ.

- (අ) ආයතනයේ කොග සතොන්ක්ෂණ පැවරුම පිරිනැමීමේදී අඩුම මිල තෝරා නොගෙන වැඩි මිලක් ඉදිරිපත් කළ ආයතනයක් තෝරා ගැනීම නිසා රු.92,720 ක අලාභයක් සිදු වී තිබුණි.
- (ආ) වගකීම් කාලය ඉක්ම නොවූ පරිගණක සේවා කිරීම වෙනුවෙන් රු.73,718 ක වියදමක් දුරා තිබුණි.
- (ඇ) සේවාවර තැන්පත වල ආයෝජනය කර ඇති රු. 110,200,000 ට අදාළ පොලිය ගෙවීමේදී බැංකුව විසින් සමාලෝචන වර්ෂය සඳහා රු.599,085 ක මුදලක් පොලී ගෙවන අවස්ථාවේදී බැංකුව විසින් රඳවා ගැනීමේ බදු වශයෙන් අඩුකර දේකිය ආදායම් කොමසාරය් වෙත උෂ්ණය කර තිබුණි.

4. පද්ධති නා පාලන

විගණකයේදී නිර්ක්ෂණය වූ පද්ධති නා පාලන අඩුපාඩු වර්න්වර සහාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුවිය යුතුය.

පද්ධති නා පාලන ක්ෂේත්‍රයන්

(අ) බදවාගැනීම්

(ආ) තැපැල් වියදම්

(ඇ) පුහණු කිරීම්

(ඇ) මිලදී ගැනීම්